

28.8.2024

ASIA	Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös poiketa eliölajien rauhoitus-säännöksistä saimaannorpan osalta
VIREILLETULO	21.8.2024, MH 6221/2024
HAKIJA	Metsähallitus, Luontopalvelut kirjaamo@metsa.fi
YHTEYSHENKILÖ	Miina Auttila Luonnonsuojelun erityisasiantuntija
HAKEMUS	<p>Metsähallituksen Luontopalvelut hakee Etelä-Savon ELY-keskukselta lupaa poiketa saimaannorppaa koskevista rauhoitussäännöksistä Pihlajavedeltä hoitoon otetun kuutin vapauttamiseksi Kolovedelle Metsähallituksen hallinnassa olevalle vesialueelle, jossa sillä olisi suurempi todennäköisyys selvitä.</p> <p>Kyseinen laiha ja huonokuntoinen kuutti havaittiin kesäkuun loppupuolella Pihlajavedellä, kun se toistuvasti makasi laiturilla. Kuutti otettiin väliaikaiseen hoitoon 29.6.2024 Metsähallituksen saimaannorppa-asiantuntijoiden ja kunnaneläinlääkärin yhteisellä päätöksellä, Metsähallituksen Savonlinnassa oleviin Aluehallintoviraston rekisteröimiin saimaannorpan hoitotiloihin. Metsähallitus on hoitanut kuuttia tiiviissä yhteistyössä Korkeasaaren eläintarhan eläinlääkärin ja kunnaneläinlääkärien sekä vapaaehtoisen hoitoverkoston kanssa. Sairaana, vahingoittuneena tai muutoin avuttomassa tilassa olevien saimaannorppayksilöiden hoitoa ja hoitoverkostoa on kehitetty osana Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hanketta. Norppayksilössä ei ole havaittavissa ulkoisia vammoja tai muuta selkeää syytä, mikä olisi aiheuttanut nälkiintymisen sen itsenäisen elämän alussa.</p> <p>Hoidossa on kiinnitetty erityistä huomiota kuutin kesyyntymisen välttämiseen ja kontaminaatoriskiltä suojautumiseen. Kuuttia on ruokittu Saimaasta pyydetyllä kalalla. Koko hoidon ajan käytetyt suojarusteet ja -tilat eivät ole olleet kosketuksissa muihin eläimiin. Lisäksi hoitotilassa on käytetty kenkiä, joilla ei ole liikuttu muissa tiloissa. Näillä toimilla on varmistettu, ettei kuutin palauttaminen luontoon aiheuta tauti- tai loisriskiä saimaannorppakannalle.</p> <p>Kuutti löydettiin asutuksen keskeltä, eikä sen palauttaminen samaan paikkaan ole järkevää kuutin selviytymisen kannalta, koska se ei ole onnistunut ravinnonhankinnassa aiemmassa elinympäristössään ja on hakeutunut/joutunut ihmisasutuksen keskelle, jossa myös verkkokalastuspaine on merkittävä. Nuorten yksilöiden suuren elinpiirin ja</p>

28.8.2024

liikkumisen vuoksi kuutin vapauttaminen rauhallisempaan paikkaan Pihlajavedellä ei merkittävästi parantaisi sen selviytymismahdollisuuksia. Ehdotetulla siirrolla olisi myönteinen vaikutus saimaannorpan suojelutason tavoittelun kannalta, sillä se edistäisi myös saimaannorpan perinnöllisen monimuotoisuuden säilymistä ja vahvistaisi Koloveden pientä osapopulaatiota. Pihlajaveden runsaan norppakannan ei ole arvioitu vaarantuvan muutamien yksilöiden siirtämisestä Pihlajavedeltä Saimaan muihin osiin. Tämä uudelleensijoittaminen toteuttaisi myös saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman sekä Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeen tavoitteita kannan geneettisen monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

Kuutin hyvinvoinnista sekä kuljetusten että hoidon aikana huolehtivat hylkeiden käsittelyyn perehtyneet henkilöt ja kuljetus suunnitellaan niin, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän stressiä kuutille.

Metsähallitus pyytää hakemansa luvan välitöntä voimaantuloa mahdollisista valituksista huolimatta, jottei luontoon palautettavaa saimaannorppaa jouduta pitämään pidempään vankeudessa, kuin sen kuntoutumisen kannalta on välttämätöntä.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU JA PERUSTELUT

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä myös ELY-keskus) myöntää luonnonsuojelulain 83:n nojalla hakijalle luvan poiketa luonnonsuojelulain 70 §:n mukaisista rauhoitussäännöksistä.

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisesti seuraavin ehdoin:

1. Lupa koskee hakemuksen mukaista hoidossa olevaa kuuttia
2. Lupa on voimassa 31.12.2024 saakka.
3. Lupaa saavat käyttää hakija tai hakijan valtuuttama taho. Hakija on vastuussa luvan käyttäjien perehdyttämisestä luvan ehtoihin ja siitä, että luvan käyttäjät noudattavat luvan ehtoja.
4. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana luvan mukaisia toimenpiteitä tehdessä, jotta se voidaan esittää pyydettäessä.
5. Luonnonsuojelualueilla toimittaessa tulee lisäksi noudattaa niistä annettuja määräyksiä ja tarvittaessa hakea erillinen lupa ko. alueiden rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen.
6. Norppayksilön käsittelyssä ja kohtelussa on noudatettava lakia eläinten hyvinvoinnista ja sen nojalla annettuja säädöksiä ja määräyksiä.

28.8.2024

7. Hakijan tulee toimittaa raportti luvan käytöstä viimeistään 31.12.2024 Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

8. Etelä-Savon ELY-keskus voi peruuttaa osittain tai kokonaan tämän luvan, mikäli hakija ei noudata luvan ehtoja tai harjoittaa toimintaa, jota tämä lupa ei kata.

9. Luvan mukaista toimintaa harjoittaessa lupapäätös tai sen jäljennös on pidettävä mukana ja näytettävä vaadittaessa.

Perustelut

Saimaannorppa on luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitettu laji ja luontodirektiivin liitteen IV (a) laji. Saimaannorppa on luokiteltu uusimassa uhanalaistarkastelussa (2019) erittäin uhanalaiseksi lajiksi ja säädetty luonnonsuojeluasetuksella erityisesti suojeltavaksi lajiksi (LsA 7 § ja 8 § liite 6).

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan kiellettyä on mm. rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden pyydystäminen, haltuun ottaminen, siirtäminen toiseen paikkaan, tahallinen vahingoittaminen ja tahallinen häiritseminen.

Luonnonsuojelulain 71 §:n mukaan sairaana, vahingoittuneena tai muutoin avuttomassa tilassa tavatun rauhoitetun eläimen auttamiseen sovelletaan eläinten hyvinvoinnista annetussa laissa (693/2023) säädettyä. Laki eläinten hyvinvoinnista 7 §: mukaan sairasta, vahingoittunutta tai muutoin avuttomassa tilassa olevaa luonnonvaraista eläintä on autettava. Lain 29 §:n mukaan loukkaantunut tai muutoin avuttomassa tilassa oleva luonnonvarainen eläin voidaan ottaa lyhytaikaisesti haltuun sille annettavaa ensiapua tai hoitoon toimittamista varten. Ensiavun jälkeen eläin on sen tilan salliessa vapautettava takaisin luontoon tai toimitettava hoitoon 61 §:ssä tarkoitettuun hoitopaikkaan.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa lain 70 §:n kielloista, mikäli siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisain suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. EU:n luontodirektiivin liitteen IV a mainittujen tiukkaa suojelua edellyttävien lajien osalta rauhoitusta koskevan poikkeamisen edellytyksenä on lisäksi, ettei sille ole muuta tyydyttävää ratkaisua, ja että poikkeus on tarpeen jostakin seuraavista syistä:

- 1) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi tai luontotyyppien säilyttämiseksi;
- 2) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta tai vesistöjä taikka muuta omaisuutta;
- 3) kansanterveyttä tai yleistä turvallisuutta koskevista taikka muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle;

28.8.2024

4) näiden eliölajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- tai uudelleenistuttamistarkoituksessa taikka näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen.

Etelä-Savon ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hakemuksen mukainen toiminta on luonnonsuojelulain tarkoittamaa lajin uudelleen sijoittamista. Saimaannorpan geneettinen monimuotoisuuden on havaittu olevan äärimmäisen kapea. Yksi keino tilanteen parantamiseksi on siirtää saimaannorppayksilöitä osapopulaatioista toiseen. Norppayksilöitä on siirretty onnistuneesti jo aiemmin Kolovedelle keväällä 2023 ja 2024.

Kuutilla on arvioitu olevan todennäköisesti parempi mahdollisuus selvittää Kolovedellä kuin Pihlajavedellä. Koloveden kannan on arvioitu olevan geneettisesti köyhin ja siirto tukee siten saimaannorpan geneettisen monimuotoisuuden parantamista ja edistää siten saimaannorpan suojelua. Etelä-Savon ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kuutin vapauttamiselle Kolovedelle löytöpaikan sijaan ei siten ole muuta tyydyttävää ratkaisua.

Pihlajaveden osapopulaatio on Saimaan suurin, eikä sen arvioida heikentyvän kuutin siirrosta. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan poikkeusluvan mukaisesta toiminnasta ei siten ole haittaa saimaannorpan suotuisain suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Hoidetun yksilön vapauttaminen Kolovedelle toteuttaa myös Ympäristöministeriön vuonna 2022 hyväksymän Saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman tavoitetta saimaannorpan geneettisen monimuotoisuuden säilyttämisestä.

Siten edellytykset poikkeusluvan myöntämiselle täyttyvät.

Päätöksen voimaantulo Kuutti tulee voida vapauttaa luontoon mahdollisimman pian kuntoutumisen jälkeen, jotta sitä ei jouduta pitämään pidempään vankeudessa kuin on sen kuntoutumisen kannalta välttämätöntä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan päätös on siten luonteeltaan sellainen, että se on pantava käytäntöön lainvoimaa vailla olevana.

Lain oikeudenkäynnistä hallintoasioista (808/2019) 122 §:n 3 momentin 2 kohdan nojalla Etelä-Savon ELY-keskus päättää edellä mainitun perusteella, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Sovelletut oikeusohjeet Luonnonsuojelulaki (9/2023) 69 §, 70 §, 71 §, 83 §
Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 7 §, 8 §, 9 §
Euroopan Neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (92/43/ETY) artikla 16 (1), liite IV (a)
Laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023)
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §
Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §
Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista

28.8.2024

suoritteista vuonna 2024 (1215/2023)

LISÄTIEDOT	Tietoja tästä päätöksestä antaa tarvittaessa Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa Arto Ustinov (arto.ustinov@ely-keskus.fi), puh. +358 295 024 239.
MUUTOKSENHAKU	Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.
ASIAKIRJAN HYVÄKSYMINEN	Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt luonnonsuojeluasiantuntija Arto Ustinov ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Lauri Puhakainen.
LIITE	Valitusosoitus
SUORITEMAKSU	Maksutta Luonnonsuojelua edistävään tutkimus- tai opetustarkoitukseen taikka ennallistamis-, kunnostus- tai hoitotoimiin myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.
Jakelu	Hakijalle (sähköisesti)
Tiedoksi	Ympäristöministeriö Suomen ympäristökeskus Suomen luonnonsuojeluliitto Etelä-Savo ry Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tämä asiakirja ESAELY/1062/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
ESAELY/1062/2024 har godkänts elektroniskt

Puhakainen Lauri 28.08.2024 07:55

Ustinov Arto 28.08.2024 07:48

28.8.2024

Valitusosoitus

Tähän päätökseen saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) mukaisesti hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa 270 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään erikseen niistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tuomioistuinmaksulaki: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455>

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla annettu oikeusministeriön asetus (1122/2021) maksujen tarkistuksesta on tullut voimaan 1.1.2022. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuuhallinto-oikeudessa.html>.

Valitusaika Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään.

Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta näytetä. Viranomaisen katsotaan kuitenkin saaneen tiedon kirjeen saapumispäivänä. Jos tiedoksianto toimitetaan todisteellisesti saantitodistusta tai tiedoksiantotodistusta vastaan taikka haastetiedoksiantona, käy tiedoksianto aika ilmi saantitodistuksesta tai muusta kirjallisesta todistuksesta. Jos päätös on annettu tiedoksi todisteellisena sähköisenä tiedoksiantona, kuten viranomaisen sähköisestä järjestelmästä, päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun se on noudettu viranomaisen osoittamasta järjestelmästä. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Jos tiedoksianto toimitetaan yleistiedoksiantona, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä yleistiedoksiannon julkaisemisajankohdasta.

Sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksenalainen päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- mahdolliset asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä toimii muu kuin asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

28.8.2024

Toimittaminen

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa:

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite Minna Canthin katu 64

Postiosoite PL 1744

70101 Kuopio

Vaihde 029 56 42500

ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen tai lähetin välityksellä taikka lähettäjän omalla vastuulla postitse tai sähköisesti. Valituskirjelmän tulee olla valitusviranomaisella viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/>.